

Trojka našla zhodu s Gréckom - problémy je lepšie nechať na leto.

Bude Grexit, alebo Brexit? Grécko na seba stiahlo všetku pozornosť, netreba však zabúdať, že veľkou témou v Británii je ich (možné) referendum o vystúpení z Únie. Jeho presná podoba je však zatiaľ nejasná. Podľa čerstvého prieskumu si väčšina Škótcov (ktorí nedávno hlasovali o samostatnosti) želá, aby na vystúpenie z Únie bol potrebný súhlas všetkých štyroch národov samostatne. To by šance na úspech

referenda výrazne znížilo.

Vo svete funkčných pravidiel by za to dostali niekoľko miliardovú pokutu.

Pripomenulo sa aj Francúzsko. Asi netreba pripomínať, že už dávnejšie sa vzdalo záväzku dosiahnuť 3% deficit v roku 2015 aj 2016. Vo svete funkčných pravidiel by za to dostali niekoľko miliardovú pokutu. Vo svete Európskej únie oficiálne dostali to, čo bolo neoficiálne jasné už dávno - ďalší odklad. Ale Komisia bola „tvrdá“, miesto žiadaného odkladu až do roku 2018 povolili odklad len do roku 2017. Potom už Francúzsko ale ozaj musí skresť deficit, inak...!

V Taliansku silnie odpor voči euru. Z troch najsilnejších strán podľa aktuálnych prieskumov, dve požadujú opustenie eurozóny. Okrem Hnutia piatich hviezd komedianta Beppe Grilla s 18% dosiahla slušný výsledok 14% aj Liga severu. Strana súčasného premiéra Renziho si však drží slušný náskok s 38%.

Rakúsko, pre Slovákov krajina istôt a prosperity. Ale kríza si odhryzla aj tu. Rakúske ministerstvo financií vyhlásilo, že finančná inštitúcia Heta Asset Resolution AG nedostane čerstvý kapitál z verejných zdrojov. Stane sa tak prvou inštitúciou, pri ktorej sa použijú nové pravidlá EÚ o zahrnutí veriteľov do reštrukturalizácie zlyhaných bánk. Heta je pozostatkom skolabovanej Hypo-Alde-Adria-Bank, ktorá doteraz stála rakúskych daňovníkov 5,5 miliardy eur a hrozí, že sa do nej naleje ešte zhruba 7,5 miliardy eur.

Aj člen výkonnej rady ECB Peter Praet priznal, že hlavne poisťovne a dôchodkové fondy môžu byť neochotné predať nakúpené dlhopisy.

Európska centrálna banka má krátko po uzávierke tohto čísla Budiž Euro! zverejniť detaily kvantitatívneho uvoľňovania. Tie ale asi nepomôžu objasniť všetky nejasnosti. Napríklad tú, kde zoberie ECB, respektíve národné centrálné banky dostatok kvalitných dlhopisov, ktoré by kúpili? Podľa Wall Street Journal môže byť problémom to, že veľa inštitúcií drží štátne dlhopisy kvôli reguláciám a aj kvôli nedostatku vhodných alternatív. Aj člen výkonnej rady ECB Peter Praet priznal, že hlavne poisťovne a dôchodkové fondy môžu byť neochotné predať nakúpené dlhopisy. Pri bankách by sa to stať ale nemalo. Slušným zdrojom dlhopisov by mohli byť aj inštitúcie mimo Eurozóny. Otázne je, ako tie prispievajú k vytvoreniu vytúženej inflácie v Eurozóne.

Ak ste sa báli, že vynecháme tento týždeň Grécko, tak zbytočne. Koncom februára sa podarilo vykopať loptu z bránkovej čiary a krajina sa dohodla s Trojkou na predĺžení záchranného programu o štyri mesiace. Tým sa odkopli hlavné problémy, ale mnoho vedľajších ostalo – a nové pribudli.

Premiér Tsipras dohodou s Trojkou prakticky zachoval status quo, pričom celý program SYRIZY, s ktorým vyhrali voľby, bol postavený na odmietnutí doterajšieho

záchranného programu Troiky. Aktuálna dohoda tak vyvolala odpor radikálnejšieho krídla v jeho vlastnej strane. Manolis Glezos, 92-ročný hrdina druhej svetovej vojny a poslanec za SYRIZA, dohodu otvorene kritizoval. Pridali sa k nemu aj ďalší.

Súčasťou predĺženia programu je aj zoznam nových reforiem. Je relatívne triezvy – obsahuje úpravu dôchodkového systému, vrátane eliminácie motivácie na predčasný dôchodok, úpravu platového systému zamestnancov štátu, postupné zvyšovanie minimálnej mzdy, či „zastavenie humanitárnej krízy“, avšak s dodatkom, že bez negatívneho fiškálneho efektu. Rozdať pár desiatok ton cestovín asi skutočne diery do rozpočtu nepraví. Samozrejme, nesmie chýbať boj proti daňovým únikom. To je evergreen a všeliak politikov v celej Európe.

Tento zoznam zásadné otázky nerieši ani v dobrom, ani v zlom. Jednou z akútnych je únik vkladov z gréckych bánk. Od decembra odtieklo z bánk asi 20 miliárd eur, čo je asi 15% celkového objemu vkladov. Podľa ministra financií Varoufakisa sa v posledných dňoch trend zvrátil a do bánk prítieklo nazad asi 700 miliónov, dôvera ľudí v grécky bankový systém visí na vlásku.

Druhým páľčivým problémom je samozrejme dlh, respektíve jeho blížiac sa splátky. Grécku sa pred pár dňami podarilo prerolovať pokladničné poukážky za zhruba miliardu (hoci čiastočne sa kúpili cez fond, kde je uložená hotovosť niektorých štátnych inštitúcií). Horúcim zemiakom sú ale hlavne o splátky dlhu voči MMF a dlhopisov v držaní ECB. Čoraz otvorenejšie sa začína spomínať tretí záchranný balík, tentokrát vo výške 30-50 miliárd eur. Reči sú to neoficiálne, ale už aj z úst vládnucich politikov, napríklad španielskeho ministra hospodárstva.

Nemecko má v tlaku na SYRIZU trocha nečakaného spojenca - španielsku vládu. Tá predpokladá, že (ne)úspech SYRIZY sa preniesie aj na jej španielsky klon, stranu Podemos. Podobne aj portugalská vláda to hrá skôr na drsňákov. Na najbližšie štyri mesiace máme o zábavu, aj zdroje na komentáre bohato postarané.

Len škoda, že je to také drahé.

Martin Vlachynský
5.3.2015

Tento zoznam zásadné otázky nerieši ani v dobrom, ani v zlom.

Nemecko má v tlaku na SYRIZU trocha nečakaného spojenca - španielsku vládu.